

ת"פ 26421/05/20 - מדינת ישראל נגד מג'יד הייב, וליד הייב

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 26421-05-20 מדינת ישראל נ' הייב (עציר)

ת"פ 42731-07-20 מדינת ישראל נ' הייב (עציר)

לפני כבוד השופטת רונית בש

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

הנאשמים

1. מג'יד הייב

2. וליד הייב

גזר דין

1. הנאשמים הורשעו על יסוד הודאתם, בעובדות כתב אישום מתוקן (א/1) (להלן גם: כתב האישום), בביצוע עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1)+(2) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1997 (להלן: חוק העונשין) (שתי עבירות) ובעבירה של הפרת הוראה חוקית, עבירה לפי סעיף 287(ב) לחוק העונשין. כמו כן, נאשם מס' 2 הורשע גם בעבירה של שימוש ברכב ללא רשות, עבירה לפי סעיף 413ג סיפא לחוק העונשין. בהסכמת הצדדים, הופנו הנאשמים לקבלת תסקיר שירות המבחן, אשר המלצותיו לא יחייבו מי מהצדדים.

כתב האישום המתוקן

2. ויחיד הייב (להלן: המתלונן) הוא אחיהם של הנאשמים. המתלונן מתגורר בשפרעם יחד עם אשתו סמאח הייב (להלן: המתלוננת; וביחד יקראו השניים: המתלוננים), זאת בסמיכות לביתם של הנאשמים. בין הנאשמים למתלונן קיים סכסוך. ביום 16/2/20, לבקשת המתלוננים, נתן בית המשפט לענייני משפחה בקריות צו לפי חוק למניעת הטרדה מאיימת, הקובע כי עד ליום 16/5/20 חל על הנאשמים איסור לנהוג באלימות כלפי המתלוננים, וכן איסור להתקרב אליהם או לבית המגורים שלהם (להלן: צו ההרחקה).

על רקע המתואר לעיל, בבוקר יום 2/5/20, נאשם 2 קילל את המתלונן וזרק אבנים לעבר בית המתלוננים. בעקבות הדברים ובפחדו מפני הנאשמים, המתלונן התקשר למשטרה וביקש שתגיע נידת לביתו. לאחר מכן, עוד בטרם הגיעה הניידת, נסע המתלונן לתחנת המשטרה בשפרעם ברכב מסוג ניסאן שבבעלות בנו. משהתברר כי בתחנת המשטרה לא נמצא באותה עת חוקר היכול לגבות תלונה, עזב המתלונן את תחנת המשטרה ונסע לבית דוד המתלוננת כדי לבקש ממנו סיוע בהרגעת הרוחות. בהמשך, נסע המתלונן ברכב חזרה לביתו.

באותה עת המתינו הנאשמים למתלונן בפתח ביתו, תוך שהם מפרים את צו ההרחקה, זאת במטרה לתקוף את המתלונן, כאשר נאשם 1 אוחז במוט מעץ שאורכו כמטר ועוביו כ- 4.5 ס"מ. סמוך לשעה 14:16, המתלונן הגיע ברכב

והחנה אותו בסמוך לפתח הבית. באותו זמן יצאה המתלוננת מהבית וניגשה לעבר הנאשמים, שעמדו בפתח הבית.

המתלון, אשר הבחין בנאשמים עומדים בפתח ביתו בסמוך למתלוננת, חש מאוים, והתקשר למשטרה פעם נוספת, עוד ביושבו ברכב, בבקשה שישלחו ניידת לביתו. בהמשך לכך, יצא המתלון מהרכב כשבידו תרסיס גד מדמיע. מיד עם יציאתו של המתלון מהרכב, נאשם 2 דחף אותו ונאשם 1 נעמד מאחורי המתלון והיכה אותו בחוזקה מספר פעמים באמצעות מוט העץ, בגבו ובמותניו. בה בעת, המתלוננת ניסתה להגן על המתלון מפני נאשם 1, ונעמדה בין השניים, ובתגובה לכך היכה נאשם 1 את המתלוננת בחוזקה מספר פעמים באמצעות מוט העץ, ברגלה הימנית, כל זאת עשה נאשם 1 בצוותא חדא עם נאשם 2.

בהמשך למתואר לעיל, נאשם 2 נעמד מול המתלון והיכה אותו בחוזקה בראשו מספר פעמים, באמצעות מוט מלבני מברזל חלוד שאורכו כ- 30 ס"מ, אותו מצא ונטל לידיו בזמן שנאשם 1 תקף את המתלון כמתואר לעיל, וזאת עשה בצוותא חדא עם נאשם 1. המתלוננת ניסתה להגן על המתלון גם מפניו של נאשם 2, ונעמדה בשלב זה בין המתלון לנאשם 2, ואולם לא הצליחה למנוע את התקיפה. המתלון ניסה להתגונן מפני הנאשמים, בכך שריסס בגז המדמיע לעברם, אולם כתוצאה ממעשי הנאשמים כמתואר לעיל, וכתוצאה מהכאבים בגבו, איבד את ההכרה ונפל לקרקע, כשהוא מדמם מראשו. המתלון נותר שכוב על הקרקע עד שפונה לבית החולים.

בשעה שהמתלון היה שכוב על הקרקע, נאשם 2 נכנס לרכב ונהג בו מהמקום ללא רשות מבעליו. בהמשך, הרכב אותר שלא בסמוך לבית, כשלחלקו הקדמי נגרם נזק. נאשם 2 נמלט ולא אותר על ידי משטרת ישראל, עד שהסגיר עצמו למשטרה ונעצר ביום 13/7/20. נאשם 1, אשר עזב גם הוא את המקום לאחר המתואר לעיל, נעצר באותו היום.

כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים, שנעשו בצוותא חדא, נגרמו למתלון שברים בעמוד השדרה- בזיזים הרוחביים של חוליות L1-L3, מצד ימין. עוד נגרמו למתלון המטומה תת עורית במותן מצד ימין, ורגישות בבית החזה ובבטן, וכן נגרמו לו שבר בגולגולת עם חתך בקרקפת משמאל עם המטומה תת עורית ונפיחות ופצע במצח. המתלון אושפז במשך יומיים בבית חולים והחתך בקרקפת נסגר בסיכות.

למתלוננת נגרמו, כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים, חבלות בקרסול רגל ימין; שברי ניתוק בעצם הנביקולר המערב את המשטח המפרקי הטאלו-נביקולרי, עם תזוזה מינימלית בין חלקיו; שבר בעצם הקלקנאוס המערב את המשטח המפרקי עם עצם הקובואיד; המטומה ובצקת תת עורית; הגבלה בהנעת הקרסול; רגישות ונפיחות.

תסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם 1

3. נאשם 1 (להלן בפרק זה: הנאשם) בן 34, נשוי ואב לילדה בת שנתיים וחצי. משפחתו הגרעינית והמורחבת מתוארת כנורמטיבית וגיליון הרשעותיו נקי ללא רבב.

4. בהתייחס לביצוע העבירות, קיבל הנאשם אחריות חלקית על המעשים המיוחסים לו תוך שטען כי הוא מצוי ביחסים טובים עם המתלונן וכי ביום האירוע המתלונן הגיע לביתו והחל לתקוף אותו ללא כל סיבה, ועל רקע זה פעל כמתואר בכתב האישום המתוקן, מתוך צורך לגונן על עצמו וללא כוונה לפגוע באחיו. בדיון בפניי ביום 25/4/21 הבהירה ב"כ הנאשם כי הנאשם עומד על הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן תוך שהנאשם אף ציין כי הוא לוקח אחריות מלאה לאמור בכתב האישום המתוקן.

5. בשיחה שקיים שירות המבחן עם המתלונן ביום 19/4/21, סיפר המתלונן כי הנאשם יצר עמו קשר טלפוני ממקום מעצרו, וכי כיום הקשר ביניהם תקין וההדורים יושרו. עוד ציין המתלונן כי ביקש לבטל את התלונה נגד הנאשמים וכי הוא שואף לשחרורם ואינו חושש מפניהם.

6. שירות המבחן התרשם מהנאשם כאדם נעדר עבר פלילי, אשר גדל במשפחה נורמטיבית ושומר על יציבות תעסוקתית. יחד עם זאת, התרשם שירות המבחן כי הנאשם משתדל להציג פסאדה חיובית ומתפקדת וניכר כי הוא מתקשה להתייחס לתכנים העלולים להציגו באור שלילי. עוד התרשם שירות המבחן כי במצבי כעס, דחק, תסכול ומשבר, עלול הנאשם לעיתים לפעול באימפולסיביות ודחף רגעי ללא חשיבה על השלכות מעשיו. לאחר ששקל את מכלול גורמי הסיכון להישנות עבירות לצד גורמי הסיכוי לשיקום, מעריך שירות המבחן כי רמת הסיכון להישנות עבירות אלימות דומות מצדו של הנאשם היא בינונית וברמת מסוכנות בינונית. בשיחה עמו, הנאשם לא ביטא בפני שירות המבחן נזקקות טיפולית ושירות המבחן לא התרשם ממוטיבציה של הנאשם ובשלחות לטיפול בשלב זה של חייו. נוכח חומרת העבירות וההתרשמות כי על אף הטלטלה שחווה נוכח ההליך הפלילי המתנהל נגדו, מתקשה הנאשם בהבנת חומרת מעשיו וביכולת התבוננות ביקורתית על דפוסיו האלימים והמכשילים, נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה טיפולית בעניינו. עם זאת, מעריך שירות המבחן כי קיימת חשיבות בענישה מוחשית שתהווה גורם מרתיע, מציב גבולות ברורים להתנהגותו של הנאשם וכן תחברו לאחריותו לביצוע העבירות.

תסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם 2

7. נאשם 2 (להלן בפרק זה: הנאשם) בן 31, נשוי ואב לשני פעוטות; טרם מעצרו, עבד כנהג משאית במשך כחודש; מסר כי בהיותו כבן 23, החליט להתגייס לצה"ל במטרה לשרת כנהג מוביל. במהלך שירותו הצבאי נמצא הנאשם אשם בביצוע עבירות, שעניין גניבת דלק ובגין עבירות אלו נשפט בבית הדין הצבאי וריצה עונש מאסר לתקופה של 6 חודשים וכן נדון לקנס אותו לא שילם, לדבריו, בשל קושי כלכלי. בנוסף, הופנה הנאשם בעבר לשירות המבחן בגין עבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב, ובגינה נדון לביצוע 100 שעות של"צ, ללא הרשעה, אותם ביצע כנדרש.

8. בהתייחס לביצוע העבירות הנדונות, קיבל הנאשם בפני שירות המבחן אחריות חלקית לביצוען ונקט בגישה מטשטשת וממזערת. כאן יובהר כי במסגרת הדיון בפניי ביום 25/4/21, הבהיר ב"כ הנאשם כי הנאשם עומד על הודאתו בעובדות כתב האישום לאחר תיקונו ואף הנאשם ציין כי הוא "לוקח אחריות למה שכתוב בכתב האישום המתוקן". המתלונן, בשיחה עם שירות המבחן, שלל פחד או תחושת איום מפני הנאשם וציין כי הוא מעוניין בשחרורו. שירות המבחן התרשם כי המתלונן מונע מתוך תחושת אשמה כלפי אחיו, מנסה להציגו באור חיובי וממעט מחומרת הפגיעה שנגרמה לו.

9. שירות המבחן התרשם, במסגרת גורמי הסיכון להישנות עבירות דומות, כי הנאשם נושא בעמדות הנותנות לגיטימציה להתנהגות אלימה במצבים מסוימים וכי במצבי כעס ותסכול הוא מתקשה לווסת את כעסיו ועלול לנהוג באופן אלים. עוד התרשם שירות המבחן כי הנאשם מתקשה להתבונן באופן ביקורתי על דפוסיו. במסגרת גורמי הסיכון לשיקום, ציין שירות המבחן את יכולותיו הוורבאליות של הנאשם אשר גילה לאורך השנים יכולות תעסוקתיות סבירות.

10. לאחר שבחן את גורמי הסיכון להישנות עבירות אל מול סיכויי השיקום, מעריך שירות המבחן כי רמת הסיכון להישנות עבירות אלימות דומות מצדו של הנאשם היא בינונית וברמת מסוכנות בינונית. הנאשם ששלל נזקקות טיפולית, מסר כי הוא מצליח לגלות שליטה ואיפוק במצבי כעס ונוהג בכבוד כלפי אחרים. נוכח העדר חיבור והכרה מצדו של הנאשם לדפוס התנהגותו האלים, נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה לגביו על חלופת ענישה או שיקום במסגרת הקהילה שיש בהן להפחית מהסיכון להישנות עבירות דומות.

ראיות הצדדים לעונש וטיעוניהם לעונש

11. באת כוח המאשימה הגישה במסגרת ראיות המאשימה לעונש את גיליון המרשם הפלילי של נאשם 2 (ט/1) וכן הגישה את טיעוניה לעונש בכתב (ט/2) והוסיפה וטענה לעונש בקצרה בעל-פה בדיון לפניי.

12. במסגרת טיעוניה לעונש, הפנתה המאשימה לעובדות כתב האישום המתוקן, תוך שצינה כי העבירות שבוצעו ע"י הנאשמים, מרביתן בצוותא חדא, הן חמורות וראויות להוקעה וענישה מחמירה. הוטעם כי בעקבות ויכוח של מה בכך, ביום האירוע, המתינו הנאשמים לאחיהם המתלון בכוונה לפגוע בו, כשברשותם נשק קר בו אחז נאשם 1 (מוט עץ). נטען כי צו הרחקה שניתן נגד הנאשמים לא הרתיעם כמו גם העובדה שאשת המתלון ניסתה להגן עליו בגופה. באת- כוח המאשימה הדגישה את החבלות החמורות שנגרמו למתלון ואשתו כתוצאה מהתקיפה המשולבת של הנאשמים, תוך שטענה כי למתלון נגרמו שברים רבים יותר ובמקומות מסכני חיים (בגולגולת ובעמוד השדרה).

13. לאחר שהתייחסה באת-כוח המאשימה לפסיקת בית המשפט העליון לעניין הצורך בהשתתפות עונשי מאסר בפועל מרתיעים וכואבים כשעסקין בעבירות אלימות ובמיוחד כאלו שבוצעו תוך שימוש בנשק קר, טענה באת-כוח המאשימה, כי מדובר במספר עבירות המהוות אירוע אחד וכי היא עותרת למתחם עונש הולם שבין 4 עד 7 שנות מאסר בפועל. באת-כוח המאשימה הדגישה את הפגיעה בערכים החברתיים שהינם הגנה על שלמות גופו של אדם ועל בטחון הפרט והציבור וכן טענה, כי הנאשמים תכננו את האירוע בכך שהצטיידו מבעוד מועד במוט בו החזיק נאשם 1 וכן כי המתלון נתן בהם, בהיותם אחיו, אמון בכך שהצטייד בתרסיס בלבד בהגיעו לביתו.

14. באת-כוח המאשימה הפנתה לאמור בתסקירי שירות המבחן בעניינם של הנאשמים, מהם עולה כי הם לוקחים אחריות חלקית בלבד לביצוע העבירות, כי קיימת רמת סיכון בינונית להישנות עבירות אלימות על ידם בעתיד וכן כי אין המלצה טיפולית בעניינם. לפיכך, ובהינתן העובדה שהודאת הנאשמים לא באה בהזדמנות הראשונה ולא חסכה את העדת המתלוננים, עתרה המאשימה להשתתפות עונש על נאשם 1 ברף האמצעי - תחתון של מתחם העונש ההולם לו היא עותרת, כאמור, וזאת בהתחשב בעברו הנקי. לגבי נאשם 2, אשר בעברו שתי הרשעות בעבירות רכוש, לרבות ריצוי של

מאסר בפועל, עתרה המאשימה להשתת עונש של מאסר בפועל ברף האמצעי של מתחם העונש ההולם, וכל זאת לצד רכיבי ענישה של מאסר מותנה מרתיע ומשמעותי ופיצוי כספי הולם למתלונן ולמתלוננת.

15. ב"כ נאשם 1 הגישה את טיעוניה לעונש בכתב (נע/2) וכן הוסיפה וטענה בעל פה בדיון הנ"ל בפניי. במסגרת טיעוניה לעונש הדגישה ב"כ נאשם 1 את הודאת הנאשם בהזדמנות הראשונה לאחר תיקון כתב האישום בעבירות שיוחסו לו, וכן טענה כי המתלוננים אינם מעוניינים במאסרו הממושך של נאשם 1, כי אם בשלום בית ובחזרתו לחיק משפחתו.

16. עוד נטען ע"י ב"כ נאשם 1, כי הפסיקה אליה הפנתה באת- כוח המאשימה להמחשת עמדתה לעונש (ט/3) חמורה בנסיבותיה מנסיבותיו של תיק זה. נטען כי עסקינן בנאשם צעיר בעל עבר נקי שזו לו מעידה חד- פעמית שאינה משקפת את התנהגותו. עוד נטען כי הנאשם מביע צער על מעשיו וכי גם החברה וגם נאשם 1 ייצאו נשכרים אם לא יושת עליו עונש של מאסר ממושך. הודגש כי נאשם 1 עצור מיום 2/5/20, היינו כשנה, תוך שנטען כי די בתקופה זו כתקופת המאסר בפועל בתיק זה, וזאת לצד רכיב ענישה של מאסר על תנאי. ב"כ נאשם 1 ציינה כי עסקינן בבחור צעיר כבן 34, נשוי ואב לתינוקת, אשר פרנס את משפחתו באופן בלעדי כנהג משאית. עוד נטען כי נאשם 1 מתגעגע בכל מאודו לבתו התינוקת וכי הוא סובל מבעיה רפואית של לחץ דם גבוה העלולה להחריף במסגרת של שהייה ממושכת בכלא.

17. ב"כ נאשם 1 טענה כי תקופת מאסר בפועל עלולה גם לגרום להידרדרות בסיכויי שיקומו של הנאשם שאינו אדם אלים מטבעו ולכן יכול לחזור לחיים תקינים ונורמליים אם ישתחרר במהרה ממאסר. לפיכך, עתרה כאמור באת כוח נאשם 1, להשתת מאסר בפועל לתקופה שהינה כאורך תקופת מעצרו של נאשם 1 (שנה), וזאת לצד רכיב ענישה של מאסר מותנה.

18. ב"כ נאשם 2 טען לעונש בדיון הנ"ל לפניי, תוך שביקש לאמץ את טיעוני באת כוח נאשם 1 בנקודות הרלוונטיות לנאשם 2. ב"כ נאשם 2 ביקש להתייחס למכלול העבירות מושא כתב האישום המתוקן כאירוע אחד, לרבות לשתי עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, אשר בוצעו האחת כלפי המתלונן והשנייה כלפי המתלוננת. עוד טען ב"כ נאשם 2, כי אף שפוטנציאל הנזק מביצוע עבירות האלימות במקרה דנן הוא גבוה, הרי שהמתלונן נזקק לאשפוז קצר של יומיים בלבד והמתלוננת לא אושפזה כלל.

19. נטען עוד ע"י ב"כ נאשם 2, כי נאשם 2 לא תכנן מראש את מעשיו, שכן לא החזיק בתחילת האירוע בחפץ בידו כי אם בשלב מאוחר יותר, דבר המלמד על התנהלות ספונטנית מבחינתו. ב"כ נאשם 2 ציין כי המתלוננים מבקשים להקל על הנאשמים, דבר שבא לידי ביטוי, לשיטתו, בכך שחזרו בהם במהלך מתן עדותם מהאמור בהודעותיהם המפלילות במשטרה. נטען כי מדובר במשפחה אחת וכי בסופו של יום ישובו הנאשמים לחיק משפחתם. בנוסף, צוין כי המתלונן מתייצב לכל הדיונים בתיק זה, משוחח עם הנאשמים טלפונית מידי יום ומפקיד עבורם מידי חודש כספים לקנטינה בשב"ס. כאן יצוין כי המתלונן נכח בדיון לפניי, במהלך שמיעת טיעוני הצדדים לעונש, וביקש לומר את דברו. מדבריו עולה כי הוא אוהב את הנאשמים שהינם אחיו וחפץ לשוב ולהתגורר יחד עמם. המתלונן ביקש את רחמי בית המשפט עבור הנאשמים.

20. ב"כ נאשם 2 ביקש לראות את תסקירו של שירות המבחן גם באור חיובי, וזאת נוכח העובדה שמהתסקיר לא עולה כי שירות המבחן מבקש למצות את הדין עם נאשם 2, מה גם שעולה לגביו מהתסקיר רמת מסוכנות בינונית בלבד. נטען כי נאשם 2 לא לקח אחריות בפני שירות המבחן לעניין תקיפת המתלוננת מאחר שלא תקף אותה בפועל.

21. ב"כ נאשם 2 טען כי נאשם זה התנדב לצבא מגיל 18 למשך תקופה של שנתיים למרות שלא היה חייב לעשות כן וכי הורשע במסגרת שירותו ע"י בית הדין הצבאי המחוזי ובמסגרת זו נדון ל-6 חודשי מאסר בפועל. נטען כי עברו של נאשם 2 אינו מכביד והוא כולל בחובו הרשעות בשתי עבירות בלבד, לרבות בעבירת עוון קלה מסוג רכוש. ב"כ נאשם 2 טען כי עסקין בנאשם שניהל לאורך שנים אורח חיים נורמטיבי ופרנס את בני ביתו בכבוד, תוך שטיפל באמו הסובלת ממחלות כרוניות כאמור בתיעוד הרפואי שהוגש (נע/1), ממנו גם עולה כי בתו של נאשם 2 אושפזה בבית חולים במהלך תקופת מעצרו.

22. ב"כ נאשם 2 ביקש לקבוע בעניינו של נאשם 2 מתחם עונש הולם הנע בין 12 חודשי מאסר בפועל עד 36 חודשי מאסר בפועל, ולמקום את עונשו של נאשם 2 ברף התחתון של מתחם העונש ההולם הנ"ל, וזאת ציינו כי האינטרס הציבורי המובהק דורש כי המשפחה תעלה על דרך המלך, דבר שלשיטתו אינו עולה בקנה אחד עם מאסר ממושך של נאשם 2.

23. הנאשמים, בדברם בפני בית המשפט, הביעו צער על מעשיהם. נאשם 1 הבהיר כי הנאשמים מתנצלים מקרב לב בפני המתלונן ונאשם 2 ביקש לשוב ולהתאחד עם אחיו המתלונן תוך שהבטיח כי לא ישוב על מעשיו.

דין והכרעה

24. תיקון מס' 113 לחוק העונשין מתווה את העיקרון המנחה כיום את ביהמ"ש בבואו לגזור דינו של נאשם, שהינו, לפי סעיף 40 לחוק העונשין, עיקרון ההלימה, המגלם בחובו יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. יחס זה מבטא, למעשה, את עיקרון הגמול (ראו: ע.פ. 1523/10 פלוני נ' מדינת ישראל, 18/4/12). סעיף 40 לחוק העונשין קובע, כי על ביהמ"ש לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, בהתאם לעיקרון המנחה הנ"ל, ולשם כך יתחשב ביהמ"ש בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הכלולות בסעיף 40 לחוק העונשין.

25. בשלב הראשון על בית המשפט לבדוק האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או מספר אירועים נפרדים. אם יגיע למסקנה כי מדובר באירועים נפרדים עליו לקבוע מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד ולאחר מכן לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירצו העונשים בחופף או במצטבר) או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין) (ראו ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (5.8.2013)). בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014) (להלן: עניין ג'אבר) קבע בית המשפט העליון, כי עבירות שיש ביניהן קשר ענייני הדוק ושניתן להשקיף עליהן כמסכת עבריינית אחת ייחשבו לאירוע אחד (ראו בעניין זה פסקה 5 לחוות דעתה של כב' השופטת ברק ארז בעניין ג'אבר ופסקה 2 לחוות דעתו של כב' השופט פוגלמן). בתיק זה אין חולק כי העבירות בהן

הורשעו הנאשמים מהוות אירוע אחד שכן מדובר בעבירות המהוות מסכת עבריינית אחת ולפיכך עסקין באירוע אחד בגינו ייקבע להלן מתחם העונש ההולם.

26. הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה החמורה ביותר לפי כתב האישום המתוקן, העבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בגינה קבע המחוקק ולא בכדי עונש מרבי של 14 שנות מאסר, הוא ביטחונו ושלומו של אדם, כמו גם זכותו לשלמות גופו ולהגנה על גופו. להמחשת הערך הנ"ל יפים הדברים הבאים, כפי שנאמרו זה מכבר בע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן (10/11/2009): "יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ושלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד".

27. תופעת האלימות הפכה, למרבה הצער, לחזון נפרץ במקומותינו וראוי כי בית המשפט יתרום את תרומתו לצורך מלחמה בתופעה קשה זו אף כשהיא מופיעה בתוך המשפחה. האינטרס הציבורי דורש את מיגורה של תופעה זו מהשורש בדרך של החמרה בענישה, כל שכן כשמדובר בעבירות אלימות המבוצעות, תוך שימוש בנשק, אם נשק חם ואם נשק קר.

28. במסגרת בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אציין, לחובת הנאשמים, כי העבירות בוצעו על-ידם תוך שהם מפרים הוראה חוקית של בית המשפט- צו למניעת הטרדה מאיימת- צו ההרחקה שניתן, לבקשת המתלוננים, נגד הנאשמים, דבר המלמד על העדר מורא ועל על זלזולם בשלטון החוק והמשפט. לחובתו של נאשם 2 אציין כי בחלקו הראשון של האירוע הוא קילל, כאמור, את המתלונן וזרק לעבר ביתו אבנים, דבר שהפחיד את המתלונן שסר לתחנת המשטרה להגיש תלונה ופנה לסיועו של דודה של המתלוננת. דא עקא שהנאשמים המתינו לו ליד ביתו במטרה לתקוף אותו, בעוד נאשם 1 מצויד במוט עץ, דבר המלמד על התכנון המוקדם של המעשים. המתלונן עם שובו לביתו חש שוב פחד בהבחינו בנאשמים שעמדו בסמוך למתלוננת, אז התקשר למשטרה ואף הצטייד בגז מדמיע, אשר לא סייע לו אל מול האלימות חסרת הרסן שהפגינו כלפיו הנאשמים. כאן אדגיש לחומרה את חלקו הדומיננטי של נאשם 1 בשלב הראשון של מסכת מעשי האלימות, לרבות את העובדה שהוא זה שתקף בפועל את המתלוננת באמצעות נשק קר מבלי לחמול עליה בהיותה אישה ובהינתן פערי הכוחות בין השניים. בשלב השני החל חלקו הדומיננטי של נאשם 2 בתקיפתו האכזרית של המתלונן בראשו באמצעות מוט ברזל שמצא בעת שנאשם 1 תקף את המתלונן. בהמשך לכך ועת שהמתלונן איבד הכרתו ונפל לקרקע, השתמש נאשם 2 ללא רשות ובעזות מצח ברכבו של המתלונן אותו הותיר, לאחר שניזוק, במקום אחר, דבר המוסיף נופך של חומרה להתנהלותו של נאשם זה.

29. הנאשמים תקפו, באמצעות כלי נשק קר, בצוותא חדא, את אחיהם המתלונן, במקומות רגישים בגופו- בגבו ובראשו ובסופו של דבר אובחן כסובל משברים בעמוד השדרה ומשבר בגולגולת. המתלונן אמנם אושפז יומיים בלבד בבית החולים. אולם, אין להתעלם מכך שהכאתו, כאמור, באברים רגישים יכולה הייתה להסתיים באורח קשה יותר. אין גם להתעלם מכך שלמתלוננת נגרמו חבלות שעיקרם שברים בקרסול רגלה הימנית.

30. במסגרת סקירת מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות שבוצה באמצעות נשק

· בע"פ 7475/14 מהדי נ' מדינת ישראל (25/12/14) הורשע המערער בערכאה הדיונית, מכוח הודאתו, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. בין המערער ובין המתלון התפתח ויכוח על רקע עקיפת המתלון את רכבו של המערער. המערער יצא מרכבו, דחף את המתלון ובהמשך היכה אותו באמצעות כלי עבודה ממתכת. כתוצאה ממעשיו של המערער, נשברו למתלון שלוש שיניים ונגרם לו חתך בשפתו העליונה שאוחה ע"י תשעה תפרים. ביהמ"ש המחוזי הטיל עליו 24 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון הפחית את עונשו ל- 20 חודשי מאסר בפועל, בשל השיהוי הניכר של יותר משנתיים וחצי, ממועד ביצוע העבירה עד להגשת כתב אישום וכן בהינתן פרק זמן של יותר מארבע וחצי שנים עד למתן גזר הדין.

· בע"פ 583/14 רשדא חרבוש נ' מדינת ישראל (26/1/14) מדובר במי שהורשע על פי הודאתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בכך שחבט במתלון בשרשרת ברזל בפניו. כתוצאה מהמעשים המתלון איבד את הכרתו, נחבל בעינו ונותח פעמיים. דובר בנאשם צעיר כבן 22, ללא עבר פלילי. בית המשפט קבע מתחם שבין 1-4 שנות מאסר בפועל והשית 30 חודשי מאסר בפועל, עונש שבערעור הופחת ל-24 חודשי מאסר בפועל.

· בת"פ 258-10-15 מדינת ישראל נ' מוחמד מוסטפא (12/1/16) עסקין במי שהורשע, מכוח הודאתו, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ועליו הושת עונש של 6 חודשי מאסר בפועל בעבודות שרות. הנאשם הנ"ל היכה את המתלון באמצעות כבל, וכתוצאה מכך נחבל המתלון בעינו ונזקק לניתוח. לחובת אותו נאשם עמדה הרשעה קודמת בעבירות נשק ולזכותו צוין כי מדובר בבחור צעיר ממשפחה נורמטיבית שניהל אורח חיים נורמטיבי וכן צוין דבר עריכת סולחה בין הצדדים. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 6 חודשי מאסר בפועל עד ל-36 חודשי מאסר בפועל והושת על הנאשם, כאמור, עונש במדרג התחתון.

· בת"פ 4163-10-18 מדינת ישראל נגד איאלאו (16/4/19) הרשעתי את הנאשם, בחור צעיר, על פי הודאתו, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. בין הנאשם לבין המתלון, ביניהם לא הייתה היכרות קודמת, התפתח ויכוח בקיוסק בו שהו שנמשך על המדרכה סמוך לקיוסק. במהלך הוויכוח, מחוץ לקיוסק, שלף הנאשם חפץ חד שהיה ברשותו, דקר את המתלון חמש דקירות בירך שמאל ועזב את המקום. כתוצאה מהדקירות נגרמו למתלון פציעה חודרת לעורק וארבעה פצעי דקירה חודרים. הוא הובהל לבית חולים, קיבל טיפול לרבות איחוי הפצעים באמצעות סיכות ולאחר מכן שוחרר לביתו. יומיים לאחר מכן, עקב החמרה במצבו של המתלון, אשר כללה נפיחות, חום ודימום. על אותו נאשם לגביו נמנע שרות המבחן מהמלצה טיפולית, הושת עונש של 15 חודשי מאסר בפועל וכן הופעל במצטבר עונש של 8 חודשי מאסר על תנאי, כך שהושת עליו עונש כולל של 23 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו.

31. לאחר שבחנתי, כאמור, את הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות שבפנינו ואת נסיבות ביצוען, וכן נתתי דעתי למדיניות הענישה הנהוגה, לרבות לפסיקה אליה הפנה כל אחד מהצדדים, הגעתי לכלל מסקנה, כי מתחם העונש ההולם בתיק זה נע בין עונש של 20 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 36 חודשי מאסר בפועל, וזאת לצד רכיבי ענישה של מאסר מותנה מרתיע ופיצוי לטובת המתלוננים.

32. במסגרת בחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, אציין בראש ובראשונה לקולה את הודאת הנאשמים בעובדות כתב האישום המתוקן מיד לאחר תיקונו לקולה. הודאה זו חסכה מזמנו היקר של בית המשפט והיא מגלמת בחובה לקיחת אחריות על המעשים אף כי הודאה זו לא חסכה את העדת המתלוננים, על כל המשתמע מכך בעניינינו שהרי עסקינן באחיו של הנאשמים ובאשת האח שנמנעו במהלך עדותם מהפללת הנאשמים ומשכך הוכרזו "עדים עוינים". לקולה אוסיף כי שני הנאשמים הביעו בדיון לפני צער על מעשיהם ואף המתלונן ביקש עבורם בדיון את רחמי בית המשפט והביע רצון לשוב ולהתגורר עמם. עוד אציין לקולה את עברו הנקי ללא רבב של נאשם 1 וכן את עברו הלא מכביד של נאשם 2 שכן לחובתו שתי הרשעות קודמות בלבד בעבירות מסוג שונה (עבירות רכוש) אף כי נאשם זה ריצה בגין אחת מהעבירות עונש של מאסר בפועל בן 6 חודשים, דבר שלא הרתיעו מביצוע העבירות שבפנינו. לגבי נאשם זה אציין בנוסף, לחובתו, כי נמלט במשך תקופה של מספר שבועות מאימת הדין עד שנעצר.

33. מתסקירי שירות המבחן ומטיעוני ההגנה עולה כי הנאשמים הקימו משפחות ועד למעצרים עבדו ופרנסו את בני ביתם. שירות המבחן שוחח עם המתלונן שסיפר כי כיום היחסים בינו לבין הנאשמים תקינים ואף שלל פחד או תחושת איום מפניהם תוך שציין כי הוא מעוניין בשחרורם מהכלא. שירות המבחן התרשם מנטילת אחריות חלקית של הנאשמים וכי הם ממזערים את מעשיהם ובסופו של דבר העריך, כאמור, סיכוי ברמה בינונית להישנות התנהגות עוברת חוק על ידם בעתיד וכן נמנע מהמלצה טיפולית.

34. לאחר ששקללתי את מכלול הטעמים הנ"ל, לרבות את העובדה שהנאשמים נמצאים בתנאי מעצר של ממש במשך תקופה ממושכת, אני בדעה כי מן הראוי להשית על כל אחד מהם עונש של מאסר בפועל לתקופה של 22 חודשים, בניכוי ימי מעצרו, וזאת לצד רכיב ענישה של מאסר מותנה ופיצוי למתלוננים.

35. בסיכומי של דבר, אני דנה כל אחד מהנאשמים, כדלקמן:

נאשם 1:

- o למאסר בפועל לתקופה של 22 חודשים מיום מעצרו (2/5/20).
- o למאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא לבל יעבור עבירת אלימות מסוג פשע, לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977.
- o למאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא לבל יעבור עבירת אלימות מסוג עוון, לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977 או עבירה לפי סעיף 287 לחוק הנ"ל.
- o אני מורה לנאשם 1 לפצות את המתלונן פיצוי בסכום של ₪ 5,000 אשר יופקד בקופת בית המשפט ע"י נאשם 1 עבורו עד ליום 5/9/21.
- o אני מורה לנאשם 1 לפצות את המתלוננת פיצוי בסכום של ₪ 3,000 אשר יופקד בקופת בית המשפט ע"י נאשם 1 עבורה עד ליום 5/9/21.

נאשם 2:

- o למאסר בפועל לתקופה של 22 חודשים מיום מעצרו (13/7/20).
- o למאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא לבל יעבור עבירת אלימות מסוג פשע, לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977.
- o למאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא לבל יעבור עבירת אלימות מסוג עוון או עבירת רכוש מסוג עוון לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977 או עבירה לפי סעיף 287 לחוק הנ"ל.
- o אני מורה לנאשם 2 לפצות את המתלונן פיצוי בסכום של ₪ 5,000 אשר יופקד בקופת בית המשפט ע"י נאשם 2 עבורו עד ליום 5/9/21.
- o אני מורה לנאשם 2 לפצות את המתלוננת פיצוי בסכום של ₪ 3,000 אשר יופקד בקופת בית המשפט ע"י נאשם 2 עבורה עד ליום 5/9/21.

על המאשימה להמציא בכתב תוך 7 ימים את פרטי המתלוננים לתיק בית המשפט לצורך העברת סכומי הפיצוי לידיהם.

המזכירות תמציא העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ג אייר תשפ"א, 05 מאי 2021, במעמד ב"כ המאשימה, עו"ד מירה מטאנס, ב"כ נאשם 1, עו"ד גב' מנאל בחוס, ב"כ נאשם 2, עו"ד ענאן עליאן וכן הנאשמים שהובאו ע"י שב"ס.